

Muzeum
Józefa Piłsudskiego
w Sulejówku

BIULETYN

KWIECIEŃ

MAJ

SPIIS, TREŚCI

WYDARZENIA

WYDARZENIA

- **kwiecień** — Książka Romana Olkowskiego „Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie (1860-1940, 1948). Zarys historyczny i katalog zbiorów” **3**
- **kwiecień** — Nominacja dla książki „Inne nō” Jadwigi Rodowicz-Czechowskiej **3**
- **kwiecień** — Nominacja do Nagrody Architektonicznej „Polityki” **4**
- **15 maja** — A kogo obchodzi ta historia? Warsztaty teatralne inspirowane postacią Aleksandry Piłsudskiej. **5**

WYDARZENIA CYKLICZNE

- Za co Marszałek kochał kino? Tworzymy własne zabawki optyczne **6**
- Kurs dla przewodników i edukatorów **6**
- Odkrywanie ogrodu w Sulejówku - warsztaty fotograficzne (tytuł roboczy) **7**
- Cykl „Epoka od kuchni – rodzinie” (on-line) **7**
- „Emocje są ważne. Ja jestem ważna. Ja jestem ważny. Rozwój emocjonalno-społeczny nauczyciela z elementami arteterapii” **8**
- „Sztuka Debatowania dla Nauczycieli” **9**
- Cykl „Wytwórnia zabawy – o historii inaczej” **10**
- Cykl webinarów czwartkowych dla dorosłych **10**

EDUKACJA

- Wielki Turniej Debat Historycznych **11**
- Program dla szkół **12**

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

- Traktat ryski – przegrane zwycięstwo? **13**

ZBIORY

- Zbiory Archiwum Historii Mówionej **14**

WYDAWNICTWA

- Angielska wersja katalogu wystawy stałej **15**

KWIECIEŃ

KSIĄŻKA ROMANA OLKOWSKIEGO „TOWARZYSTWO ZACHĘTY SZTUK PIĘKNYCH W WARSZAWIE (1860-1940, 1948). ZARYS HISTORYCZNY I KATALOG ZBIORÓW”

Ukazała się książka autorstwa Romana Olkowskiego, kierownika Działu Zbiorów naszego Muzeum. Jest to monografia poświęcona zbiorom i historii 80-letniej działalności jednej z najważniejszych instytucji artystycznych w dziejach Polski. W książce znalazły się noty ponad 900 obiektów oraz prawie 1000 zdjęć, w tym fotografie dzieł zaginionych. Publikacja składa się z trzech tomów. Pierwszy zawiera zarys historyczny Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych, a dwa pozostałe – katalog jego zbiorów.

Więcej na temat publikacji można przeczytać [tutaj](#).

Obszerny wywiad z autorem znaleźć można na stronie [Zachęty](#).

KWIECIEŃ

NOMINACJA DLA KSIĄŻKI „INNE NŌ” JADWIGI RODOWICZ-CZECHOWSKIEJ

Polskie Towarzystwo Badań Teatralnych od 2012 roku przyznaje nagrodę za najlepszą publikację książkową z zakresu wiedzy o dramacie, teatrze, widowiskach i innych sztukach performatywnych.

W tym roku wśród książek nominowanych do nagrody znajduje się „Inne nō” autorstwa dr Jadwigi Rodowicz-Czechowskiej, pracowniczki naszego muzeum. Książka przedstawia nieznaną dotychczas, poza wąskim gronem specjalistów w Japonii, obszar twórczości dramatycznej nō powstałej w Japonii, ale także w świecie, w okresie od przełomu cywilizacyjnego Meiji w drugiej połowie XIX wieku, aż po pierwszą dekadę wieku XXI.

Publikacja została wydana przez Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha. Osoby zainteresowane zakupem zapraszamy na [stronę wydawcy](#).

Z publikacją można też zapoznać się [online](#).

NOMINACJA DO NAGRODY ARCHITEKTONICZNEJ „POLITYKI”

Tygodnik „Polityka” już dziesiąty raz wręczy Nagrodę Architektoniczną - wyróżnienie w dziedzinie architektury i ładu przestrzennego. Przyznając tę nagrodę redakcja chce pokazywać i promować realizacje stanowiące symbol dobrego smaku, przyjazne ludziom i poprawiające estetykę otoczenia.

W tym roku oprócz pięciu finalistów, spośród których jury wyłoni zwycięzcę jubileuszowego konkursu, jest też pięciu kandydatów do Nagrody Internautów. A wśród nich budynek Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku!

Głosowanie internautów zakończyło się 25 kwietnia, jego wyniki poznamy w czerwcu.

A KOGO OBCHODZI TA HISTORIA? WARSZTATY TEATRALNE INSPIROWANE POSTACIĄ ALEKSANDRY PIŁSUDSKIEJ.

To nowa inicjatywa działu Programów Lokalnych. Warsztaty rozpoczęły się 14 kwietnia, poprzedziło je spotkanie informacyjno-wprowadzające. W cyklu spotkań bierze udział stała, międzypokoleniowa grupa - 13 osób. Oprócz osób z Sulejówka i Warszawy w grupie jest dwoje uczestników z innych miast: Gniezna i Elku. Spotkania odbywają się on-line za pośrednictwem aplikacji Zoom. Podczas kolejnych spotkań warsztatowych zadajemy sobie pytania: Jak opowiadamy historię? Czyj punkt widzenia zapisywany jest na kartach podręczników? Polityków czy społeczniczek? Żołnierzy czy sanitariuszek? Dorosłych czy dzieci? Kobiety czy mężczyźni? Dlaczego tak mało wiemy o Aleksandrze Piłsudskiej?

Poznając historię i analizując współczesność, próbujemy na te pytania twórczo odpowiedzieć. Odkrywamy jednocześnie możliwości, jakie daje Internet w kontekście pracy teatralnej, która przecież kojarzy się z bezpośrednim kontaktem. Podstawowymi inspiracjami do pracy twórczej są książki: *Wspomnienia Aleksandry Piłsudskiej* oraz *Niewidzialne kobiety. Jak dane tworzą świat skrojony pod mężczyzn* Carolyn Criado Perez.

Finał warsztatów został zaplanowany na **15 maja**. A to, jaka będzie jego forma, zależy w dużej mierze od uczestniczek i uczestników spotkań, bowiem scenariusz tworzymy wspólnie.

Oto opinie osób uczestniczących w spotkaniach:

„Warsztaty teatralne to wspólna okazja do poznania siebie i uwalniania z siebie nieoczekiwanego”.

„Żałujecie ci, którzy w warsztatach nie uczestniczycie!”.

„Dobry pomysł na samorozwój”.

„Wielkie rzeczy w rękach zwykłych ludzi”.

„Zajęcia teatralne w ramach muzeum to fantastyczne przedsięwzięcie, które uczy kreatywności i realizowania się w nowych rolach, Cieszymy się, że uczestniczymy w tych warsztatach!”

„Warsztaty pozwalają na ogląd sprawy z różnych perspektyw”.

„Ogromną wartością dla mnie jest możliwość spotkania się z osobami z różnych środowisk. Mimo tego, że odbywa się to przez aplikację Zoom, czuję naprawdę bliskość pozostałych uczestniczek. Temat spotkań jest dla mnie bardzo ważny, mogę się utożsamić z każdym zagadnieniem”.

Cykl „Muzealne przygody z Helą”

ZA CO MARSZAŁEK KOCHAŁ KINO? TWORZYMYS WŁASNE ZABAWKI OPTYCZNE

W każdą третią niedzielę miesiąca o godzinie

12.00 zapraszamy rodziny na warsztaty z cyklu „Muzealne przygody z Helą”. Cykl zainaugurowaliśmy spotkaniem on-line, które odbyło się 18 kwietnia. Warsztaty poświęcone były tematyce filmowej. Podczas zajęć uczestnicy dowiedzieli się, jak wyglądały filmy za czasów Józefa Piłsudskiego oraz które z nich Marszałek lubił oglądać. Wspólnie przekonaliśmy się, czym były zabawki optyczne i stworzyliśmy swoje własne „obracanki”.

W warsztatach brały udział dzieci z całej Polski! Wśród uczestników były m.in. rodziny z Zabrze i z małej miejscowości w województwie świętokrzyskim. Wszyscy byli bardzo zaangażowani i wyrazili szczere zadowolenie z możliwości uczestnictwa w naszych warsztatach. Dzieci z pomocą rodziców stworzyły przepiękne prace, część z nich można podziwiać na naszej grupie na Facebooku „Towarzystwo Rzeczy Przyjemnych a Niekoniecznie Pożytecznych”. Wydarzenie skończyło się licznymi pytaniami o to, kiedy będziemy mogli spotkać się ponownie.

Kwietniowe warsztaty on-line były bezpłatne (realizowane w ramach WPR Niepodległa).

niepodległa

KURS DLA PRZEWODNIKÓW I EDUKATORÓW

W związku z sytuacją pandemiczną przesunęliśmy harmonogram kursów dla przewodników i edukatorów — rozpoczną się w maju. Celem kursów jest przygotowanie przyszłych przewodników i edukatorów do pracy w kompleksie muzealnym, w tym na wystawie stałej i na terenie ogrodu historycznego.

Podczas spotkań kandydaci i kandydatki zostaną zaznajomieni z tematyką wystawy stałej, poszczególnymi galeriami oraz metodyką pracy przewodnika. Dla przyszłych przewodniczek i przewodników zostaną również przeprowadzone warsztaty z interpretacji dziedzictwa oraz zajęcia praktyczne z oprowadzania interpretacyjnego, natomiast dla edukatorów — trzydniowe szkolenie Echocast „Angażując publiczność”.

Kursy zostaną zakończone egzaminami teoretycznym i praktycznym, po zdaniu których kandydaci otrzymają certyfikaty i identyfikatory oraz będą mogli rozpocząć pracę z grupami w naszym muzeum.

Termin: **11-27 maja**: zajęcia on-line i na wystawie odbywają się głównie we wtorki i czwartki, szkolenie Echocast dla edukatorów — we środy.

Kursy są płatne — każdy kurs kosztuje 150 zł za osobę

Cykl „Muzealne przygody z Helą”

ODKRYWANIE OGRODU W SULEJÓWKU - WARSZTATY FOTOGRAFICZNE (TYTUŁ ROBOCZY)

W maju planujemy zaprosić rodziny na spacer po ogrodzie. Nasze ogrodowe odkrycia uwiecznimy na zdjęciach, które następnie umieścimy we własnoręcznie zrobionych ramkach. Spotkanie będzie też okazją do rozmowy o tym, jak dawniej wyglądał ogród w Sulejówku. A możemy się o tym przekonać właśnie dzięki fotografiom.

Termin: **23 maja, godz. 12.00**

Udział w stacjonarnych warsztatach w maju jest płatny: 30 zł za dziecko (w tym bilet dla jednego opiekuna), każda kolejna osoba - 15 zł. Bilety można kupić przez zakładkę biletową na stronie muzeum lub w muzealnej kasie.

CYKL „EPOKA OD KUCHNI – RODZINNIE” (ON-LINE)

W każdą ostatnią sobotę miesiąca o godzinie 12.00 zapraszamy rodziny na warsztaty kulinarne on-line z cyklu „Epoka od kuchni rodzinie”, powiązane tematycznie z czwartkowymi webinariami z cyklu „Epoka od kuchni”. Warsztaty prowadzi Agnieszka Kuś – edukatorka, przewodniczka i autorka wielu ciekawych tekstów poświęconych podróżom i, oczywiście, historii kulinarnej. W marcu poznawaliśmy dawne tradycje wielkanocne i wspólnie przygotowywaliśmy perdukty w konchach, czyli zapiekane jajka, w kwietniu - faszerowane bliny ziemniaczane, korzystając z przepisów litewskich.

A co czeka nas w maju? Będzie bardzo elegancko! Poznamy przepisy kuchni dyplomatycznej.

Termin: **29 maja, godzina 12.00**, platforma Zoom

Warsztaty odbywają się na platformie Zoom i są bezpłatne (finansujemy je w ramach WPR Niepodległa). Chętni (także pracownicy i pracowniczki muzeum) mogą zarezerwować bilet poprzez nasz system rezerwacji on-line.

Emocje są ważne. JA jestem ważna. JA jestem ważny.

Rozwój emocjonalno-społeczny nauczyciela z elementami arteterapii

Fundacja

Cykl szkoleń on-line dla nauczycieli

„EMOCJE SĄ WAŻNE. JA JESTEM WAŻNA. JA JESTEM WAŻNY. ROZWÓJ EMOCJONALNO-SPOŁECZNY NAUCZYCIELA Z ELEMENTAMI ARTETERAPII”

W maju będziemy kontynuować warsztaty dla nauczycieli, podczas których wskazujemy sposoby odnalezienia się w nowej, trudnej rzeczywistości, a także pokazujemy możliwości pracy z emocjami, jakie można przenieść na pracę z uczniami np. na godzinach wychowawczych. Uczestnicy szkolenia mają możliwość doświadczenia artystycznego procesu wyrażania siebie i swoich emocji. Spotkania dają przestrzeń do podzielenia się swoimi problemami w grupie życzliwych ludzi, którzy bardzo często borykają się z takimi samymi trudnościami.

Prowadząca – Marta Florkiewicz-Borkowska, laureatka konkursu Nauczyciel Roku w 2017 r., trenerka edukacyjna, tutorka, dyplomowana arteterapeutka, edukatorka w zakresie nowoczesnych rozwiązań w edukacji.

Terminy:

- **15 maja, godz. 10.00-13.00**, Zoom, grupa I
- **29 maja, godz. 10.00-13.00**, Zoom, grupa II
- **12 i 19 czerwca, godz. 10.00-15.00** grupa I i II, Zoom lub Sulejówek

Finansowane ze środków Fundacji PKO.

„SZTUKA DEBATOWANIA DLA NAUCZYCIELI”

Niestety, brakuje miejsc, w których nauczyciele mogliby od podstaw poznać i praktykować debatowanie o historii pod okiem trenerów z pedagogicznymi umiejętnościami i międzynarodowym doświadczeniem. Wielu nauczycieli chciałoby wykorzystywać debaty na swoich lekcjach, ale nie wie, jak to zrobić.

W styczniu rozpoczęliśmy szkolenie, które uzupełnia tę lukę i w formie sześciu interaktywnych warsztatów na platformie Zoom przeprowadza nauczycieli przez treści – od tych podstawowych, po zaawansowane – związane nie tylko z debatowaniem, ale też uczeniem tej trudnej sztuki. Odchodzimy od formy wykładu na rzecz ćwiczeń, analiz przypadków, przykładowych debat i innych aktywności z wykorzystaniem różnych narzędzi edukacji zdalnej. Kurs jest unikatową przestrzenią, która umożliwia debatowanie między sobą, przekazywanie informacji zwrotnych oraz wymianę doświadczeń z zastosowania debat na lekcjach. Wszystko odbywa się w komfortowej, pozytywnej atmosferze, w której każdy głos jest mile widziany.

Po ukończeniu kursu nauczyciele otrzymają certyfikaty muzeum i Warsaw Debate Chamber.

Prowadzący Radosław Czekan – Główny Trener Reprezentacji Polski na Mistrzostwach

Świata Licealistów w Debatowaniu, trener debat Fundacji Polska Debatuje, półfinalista Uniwersyteckich Mistrzostw Świata w Debatowaniu (EFL).

Termin: **22 maja, godz. 10.00-13.00**

Jak analizować tezy historyczne pod kątem argumentacji i debat? Czym są punkty sporu? Jak sędziować debaty? W jaki sposób rozstrzygać nierozstrzygalne spory? Jak pracować z najbardziej zdolnymi uczniami? Jak przygotowywać uczniów retorycznie do wystąpień publicznych? Jak tego nie robić w oparciu o mity i szkodliwe praktyki? Jak reagować w trudnych sytuacjach lub szczególnie emocjonujących sporach?

Termin: **12 czerwca, godz. 10.00-13.00.**

Debata oraz ćwiczenia zaliczeniowe, które pozwolą zweryfikować nabyte umiejętności w praktyce, otrzymać informację zwrotną od trenera i innych uczestników.

Szkolenia są finansowane w ramach programu WPR Niepodległa

niepodległa

CYKL „WYTWÓRNA ZABAWY – O HISTORII INACZEJ”

W maju zainaugurujemy kolejny cykl spotkań rodzinnych - „Wytwórnia zabawy – o historii inaczej”, który będzie odbywał się w pierwsze niedziele miesiąca o godzinie 12.00 (w maju, ze względu na przypadający na początek miesiąca długi weekend, wyjątkowo zdecydowaliśmy o realizacji zajęć w drugą niedzielę). Podczas zajęć rodziny będą mogły korzystać z zasobów naszej warsztatowni. „Wytwórnia zabawy” to kontynuacja warsztatów, realizowanych od 2018 roku we współpracy ze Stowarzyszeniem Robisz. To.

Podczas spotkania 9 maja rodziny wspólnie stworzą własny ogród wertykalny... z filcu. Spotkanie będzie okazją do wspólnego szycia i majsterkowania, a z powodów bezpieczeństwa zostanie zorganizowane w naszym ogrodzie.

Termin: **9 maja, godz. 12.00**

Udział w warsztatach jest płatny 40 zł. za dziecko (w tym bilet dla jednego opiekuna), każda kolejna osoba - 20 zł. Bilety można kupić przez zakładkę biletową na stronie muzeum lub w muzealnej kasie.

CYKL WEBINARÓW CZWARTKOWYCH DLA DOROSŁYCH

Celem cyklu czwartkowych webinarów dla dorosłych jest przedstawienie historii, wydarzeń i postaci, związanych z tematyką naszego muzeum, w przystępny oraz niecodzienny sposób. Chcemy w ten sposób zyskać nowych odbiorców, zainteresowanych podróżami, kulinariami i szeroko pojętą kulturą. Spotkania w czterech cyklach tematycznych odbywają się na stronie Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku na Facebooku, w każdy czwartek o godzinie 18.00. Dostęp do nich jest darmowy.

W maju zapraszamy na następujące spotkania:

- **6 maja** – Łukasz Wieczorek „Słupy Pamięci a kamieniołom w Janowej Dolinie”. Cykl „Czego oczy nie widzą”.
- **13 maja** – Jadwiga Rodowicz-Czechowska „Nasze związki z Japonią – akcja ratowania tzw. Sierot Syberyjskich w latach 1920-1923”. Cykl „Rzeczy(nie)pospolite”.
- **20 maja** – Agnieszka Kuś „Kuchnia dyplomatyczna Władysława Kucharskiego”. Cykl „Epoka od kuchni”.
- **27 maja** – Agnieszka Kaczmarska „Tam i z powrotem – Józefa Piłsudskiego wyprawa do Tokio”. Cykl „Historie (pod)rózne”.

Nagrania wszystkich dotychczasowych webinarów można odsłuchać na naszej stronie na Facebooku!

Cykl „Epoka od kuchni” finansowany jest z WPR Niepodległa.

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

niepodległa

WIELKI TURNIEJ DEBAT HISTORYCZNYCH

Dwudniowy Turniej Debat Historycznych będzie podsumowaniem trzyletniego projektu Klub Debat Historycznych, organizowanego w porozumieniu z Fundacją Polska Debatuje. Z racji pandemicznych turniej w przeważającej części zostanie zorganizowany w formule on-line. W zmaganiach weźmie udział trzydzieści drużyn z dwudziestu szkół z całej Polski. **29 maja**, podczas eliminacji, uczniowie będą debatować w czterech rundach, a najlepsze cztery drużyny zostaną zaproszone do udziału w półfinałach i w finale, które odbędą się **5 czerwca**. Debatanci zmierzą się podczas turnieju z następującymi tematami:

- Jest 14 maja 1926 roku. Ta izba, jako prezydent Stanisław Wojciechowski, kontynuowałaby walkę z Józefem Piłsudskim.
- Ta izba uważa, że Polska Akademia Literatury powinna przyznawać Wawrzyny Akademickie na podstawie powszechnego głosowania czytelników.
- Ta izba, jako wileński Komitet Budowy Pomnika Adama Mickiewicza, wybrałaby projekt Stanisława Szukalskiego, zamiast propozycji Zbigniewa Pronaszki.
- Jest styczeń 1934 roku, ta izba, na miejscu Sejmu, poparłaby wizję prezydentury zawartą w projekcie nowej konstytucji (późniejszej konstytucji kwietniowej).

- Ta izba uważa, że Józef Piłsudski powinien żałować przeprowadzenia przewrotu majowego.
- Ta izba uważa, że konstytucja marcowa była lepszą ustawą zasadniczą dla II Rzeczypospolitej, niż konstytucja kwietniowa..

W trakcie finału zaprosimy nauczycieli-opiekunów klubów debat uczestniczących w projekcie do uczestnictwa w ewaluacji, którą przeprowadzi Kolektyw Badawczy.

Wszyscy uczestnicy i opiekunowie otrzymają nagrody książkowe, a czwórka finalistów otrzyma puchary pamiątkowe

Trzymajmy mocno kciuki za naszych debatantów!

Terminy:

- **29 maja, godz. 9.30-17.00** platforma Mixidea (on-line)
- **5 czerwca, godz. 10.00-14.00** na platformie ZOOM lub w Sulejówku (relacja na muzealnym kanale Facebook)

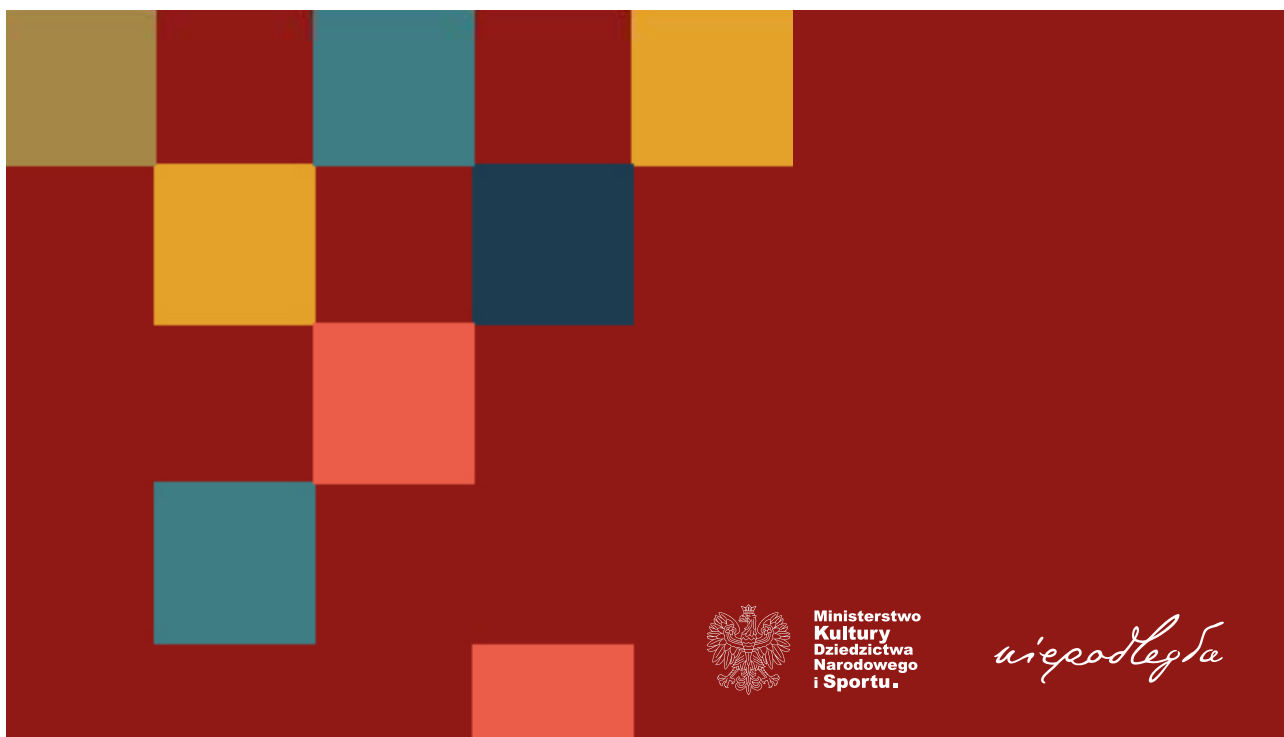
Finansowane ze środków MKiDN w ramach WPR Niepodległa

Partner : Fundacja Polska Debatuje

niepodległa

PROGRAM DLA SZKÓŁ

Zajęcia on-line dla szkół podstawowych

W maju kontynuujemy bezpłatne zajęcia on-line. Zainteresowanie jest bardzo duże, od lutego do kwietnia zrealizowaliśmy ponad 150 zajęć. Niestety, na maj nie mamy już wolnych terminów.

Program lekcji on-line finansowany jest w ramach WPR Niepodległa

Zajęcia w terenie

Ze względu na zamknięcie szkół zmieniliśmy termin rozpoczęcia zajęć w terenie. Zapisy na zajęcia stacjonarne uruchomiliśmy z końcem kwietnia, a planujemy rozpocząć je **od 10 maja**.

Dodatkowo, poza ofertą zajęć dla grup przedszkolnych i klas 1-3, przygotowujemy trzy nowe tematy dla uczniów klas starszych. Będą to spacer po Sulejówku, ich trasy chcemy oprzeć o spacer PoSul przygotowane przez Dział Programów Lokalnych.

Zajęcia w terenie będą płatne 200 zł od grupy, czas trwania zajęć to 1,5 godziny.

Zachęcamy do zapisów także dzieci pracowników oraz przyjaciół muzeum.

Zapisy na zajęcia odbywają się mailowo na adres rezerwacje@muzeumpilsudski.pl lub telefonicznie (22 77 88 000)

Program „1920. Jak pamiętać o wojnie?”

– warsztaty w małych szkołach

W ramach programu dla małych szkół, którego celem jest przybliżenie zagadnień związanych z 100. rocznicą wojny polsko-bolszewickiej oraz stworzenie wspólnego upamiętnienia wydarzeń i osób związanych z tamtymi zmaganiem, uczniowie wykonują obecnie fotomontaże, będące podsumowaniem naszych działań.

Na początku czerwca planujemy wernisaż instalacji „Wojna 1920 upamiętniona przez/dla młodych”, którą będzie można zobaczyć w sali Tokio.

Szczegóły programu dostępne są na stronie muzeum pod linkiem: [Warsztaty w małych szkołach – Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku \(muzeumpilsudski.pl\)](#)

Program warsztatów finansowany jest w ramach WPR Niepodległa.

niepodległa

TRAKTAT RYSKI – PRZEGRANE ZWYCIĘSTWO?

Druga część debaty profesorskiej w 100. rocznicę zawarcia pokoju

Dział Naukowy kontynuuje cykl debat poświęconych ważnym rocznicom, wydarzeniom i procesom historycznym. Rozmowy naukowców, odbywające się w muzealnym saloniku, są nagrywane i transmitowane on-line na muzealnym kanale YouTube.

Podczas pierwszej części debaty poświęconej traktatowi ryskiemu jej uczestnicy analizowali drogę do ryskich rokowań, ich przebieg i sygnalizowali konsekwencje. Próbowali odpowiedzieć na pytanie, czy z perspektywy postanowień traktatu ryskiego można mówić o wojnie polsko-bolszewickiej jako o przegranym zwycięstwie. Podkreślili, że traktat zapewnił państwom Europy środkowo-wschodniej niemal dwadzieścia lat pokojowej egzystencji, co umożliwiło budowę i okrzepnięcie ich państwowych zrębów.

28 kwietnia odbyła się druga część debaty, podczas której rozważano kwestie, czy można było kontynuować wojnę i próbować realizować program federacyjny. Przedstawione zostały nieznane szerzej negocjacje prowadzone równolegle w Bulduri. Omówiony został wpływ składu polskiej delegacji i jej działań na wynik rokowań. Dyskutowano także o tym, czy można było wynegocjować lepsze warunki pokoju i korzystniejszy przebieg linii granicznej. Przedstawiony został bilans rokowań ryskich w szerokim kontekście, z perspektywy polskiej

i sowieckiej oraz konsekwencje ustaleń pokojowych, w bieżącej, ale też dłuższej perspektywie.

Debatę prowadził dr. Sławomir Dębski, dyrektor Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych, a rozmawiali: prof. Andrzej Chwalba z Uniwersytetu Jagiellońskiego, prof. Krzysztof Kawalec z Uniwersytetu Wrocławskiego, prof. Janusz Odziemkowski z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, prof. Mariusz Wołosz z Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie oraz prof. Grzegorz Nowik i prof. Włodzimierz Suleja z Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Wydarzenie zrealizowano we współpracy z Biurem Programu „Niepodległa”.

Transmisja on-line na profilach muzeum na YouTube i Facebook

12 maja o godz. 19.00 w muzealnym saloniku odbędzie się debata w 95. rocznicę przewrotu majowego. Wezmą w niej udział profesorowie: Włodzimierz Suleja (prowadzący debatę), Andrzej Friszke, Krzysztof Kawalec, Tomasz Nałęcz. Transmisja na profilu muzeum na You Tube.

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

niepodległa

ZBIORY ARCHIWUM HISTORII MÓWIONEJ

W bieżącym roku Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku kontynuuje realizację programu Archiwum Historii Mówionej (AHM), w ramach którego gromadzone są relacje wspomnieniowe świadków i uczestników historii, pozyskiwane w postaci wywiadów biograficznych oraz tematycznych. Olbrzymią wartością sukcesywnie powiększanej kolekcji nagrań jest szeroka problematyka podejmowana przez rozmówców. Są to głównie osoby wywodzące się ze starszego pokolenia, zachowującego wyjątkową pamięć o Józefie Piłsudskim.

Do najciekawszych i najobszerniej poruszanych zagadnień opisywanych w indywidualnych świadectwach należą: losy żołnierzy Legionów Polskich i Wojska Polskiego II Rzeczypospolitej, przedwojenny kult Marszałka, uroczystości pogrzebowe związane z pochówkiem Józefa Piłsudskiego oraz jego serca, recepcja pamięci o Józefie Piłsudskim w dobie PRL, a także historia lokalna Sulejówka, w tym dzieje dworku „Milusin”.

Wśród najcenniejszych nagrań AHM znajdują się m.in. wspomnienia młodszej córki Marszałka – Jadwigi Piłsudskiej-Jaraczewskiej, relacje

prof. Leszka Moczulskiego, wicemarszałka Sentu RP Bogdana Borusewicza, działacza Komitetu Samoobrony Społecznej KOR Macieja Radziwiłła, twórcy Niezależnej Oficyny Wydawniczej NOWa Mirosława Chojckiego i o. Eustachego Rakoczego – wieloletniego kapelana Żołnierzy Niepodległości. Szczególną kategorię wspomnień stanowią narracje darczyńców dotyczące historii konkretnych obiektów trafiających do zbiorów Muzeum.

Do końca 2020 roku kolekcja AHM objęła 124 nagrania (71 zarejestrowanych w formacie audio i 53 w formacie wideo). Tworzą one unikatową bazę źródłową wykorzystywaną w bieżących projektach muzealnych – wybrane fragmenty relacji wzbogacają wystawę stałą i towarzyszą różnym tematycznym prezentacjom internetowym, np. „Sulejówek po sąsiedzku”. W dalszej perspektywie wszystkie pozyskane wspomnienia zostaną udostępnione w muzealnej Mediatece i będą służyły historykom, dziennikarzom, a także wszystkim zainteresowanym dokumentowaną w ten sposób przeszłością.

ANGIELSKA WERSJA KATALOGU WYSTAWY STAŁEJ

W ostatnich dniach ukazała się angielska wersja katalogu muzealnego. Głównym celem publikacji jest przybliżenie wystawy stałej zagranicznym gościom poprzez jej dopełnienie, dopowiedzenie, uzupełnienie, a nawet rozwinięcie, zarówno co do treści, jak i formy, gdyż katalog zawiera informacje, do których często trudno dotrzeć podczas bezpośredniego oglądania ekspozycji. Katalog, podobnie jak całe Muzeum, stawia sobie za cel przybliżenie zbiorowej pamięci Polaków wielowymiarowej postaci Marszałka.

We wstępie do katalogu Krzysztof Jaraczewski, dyrektor Muzeum w latach 2008-2018 i przedstawiciel Fundacji Rodziny Józefa Piłsudskiego, a zarazem wnuk Marszałka, napisał:

„Gdy Ziuk — dwudziestoparoletni Piłsudski — po pięciu latach zesłania spędzonych na Syberii, wrócił do Wilna, spotkał na progu rodzinnego domu swoją siostrę. Nie poznała go, więc zapytała: »Przepraszam, a pan to kto?«. Od tamtego momentu, od końca XIX wieku, aż do dzisiaj staramy się odpowiedzieć sobie na to proste pytanie.

Zespół historyków oraz muzealników, zarówno młodych, jak i mających długie doświadczenie zawodowe, spojrział na postać i historię Józefa Piłsudskiego na nowo, uzupełnił ją i uporządkował, zachowując całą wielowymiarowość tej postaci. Piłsudski jest

bowiem postrzegany wielorako z powodu niezwyklej różnorodności ról i funkcji, jakie przyszło pełnić mu w życiu: Polak, Litwin, buntownik, sybirak, socjalista, konspirator, drukarz, redaktor, radykał, rewolucjonista, terrorysta, skazaniec, legionista, żołnierz, komendant, brygadier, więzień sumienia, twórca niepodległości, Wódz Naczelny, obrońca Europy, Naczelnik Państwa, polityk, pisarz, publicysta, historyk, humanista, marszałek, premier, minister spraw wojskowych, dyktator, strateg, romantyk, państwowiec, niepodległościowiec, demokrat, konserwatysta, federalista, geopolityk, wizjoner, patriota, pragmatyk, człowiek czynu, myśliciel, mąż stanu, Dziadek — postać będąca obiektem nienawiści i kultu.”

FOR THE COMMONWEAL. Józef Piłsudski 1867-1935. Catalogue, Core exhibition

Objętość: 366 stron

Format: 210x210 mm

Oprawa: broszurowa

ISBN 978-83-63872-43-32

Wydawca: Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku